

Asia: VN/30301/2025

Sähköinen testamentti ja testamenttirekisteri; arviomuistio

1.1 Sääntelyn tarpeellisuus

Lausuntonne:

-

1.2 Sähköisen testamentin laatiminen ja allekirjoittaminen

Lausuntonne:

-

1.3 Sähköisen testamentin todistaminen

Lausuntonne:

-

1.4 Sähköisen testamentin peruuttaminen

Lausuntonne:

-

1.5 Muuta sähköisestä testamentista (ml. tekninen toteutus)

Lausuntonne:

-

2.1 Julkisen vallan ylläpitämisen testamenttirekisterin tarpeellisuus (muiden kuin sähköisten testamenttien osalta)

Lausuntonne:

Valtiokonttori valvoo valtion oikeutta ilman perillisiä kuolleiden jäämistöihin. Jos kuolleella henkilöllä ei ole perillisiä eikä hän ole tehnyt testamenttia, hänen omaisuutensa menee perintönä valtiolle. Jos ilman perillisiä kuollut on tehnyt testamentin, omaisuus jaetaan testamentin mukaisesti. Testamentti on annettava tiedoksi Valtiokonttorille.

Valtiokonttori pitää sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin käyttöönottoa erittäin tarpeellisena. Valtiokonttorin näkökulmasta on olennaista, että mahdollinen testamentti löytyy välittömästi kuoleman jälkeen ja että se tulee automaattisesti näkyviin kuolinpesän sähköisellä palvelualustalla ja testamentinsaaja saa oikeudet palvelualustan käyttöön.

Hallituksen esitys kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi on tarkoitus antaa eduskunnalle toukokuussa 2026. Esityksessä ehdotetaan

otettavaksi käyttöön sähköinen palvelualusta, joka mahdollistaisi sähköisen kuolinpesän osakasrekisterin sekä sähköisen perukirjan. Uudistusten käyttöönoton jälkeen perilliset tulevat selviämään nopeasti perittävän kuoleman jälkeen. Tämä tarkoittaa, että myös Valtiokonttori saa palvelualustalta tiedon kaikista ilman perillisiä kuolleiden kuolinpesistä heti perittävän sukuselvityksen valmistuttua. On odotettavissa, että kuolinpesän sähköinen asiointi tulee yli kaksinkertaistamaan Valtiokonttorille ilmoitettavien valtionperintöjen määrän. Noin puolet ilmoitetuista asioista muuttuu testamentin tiedoksiannoiksi testamentin löytymisen jälkeen. Tämä aiheuttaa paitsi ylimääräistä työtä ja kuluja Valtiokonttorissa, myös sen, että valtio puuttuu tarpeettomasti sellaisten kuolinpesien hoitoon, joissa löytyy pätevä yleistestamentti.

Valtio ei ole kuolinpesän osakas. Kun perillisiä ei ole, mutta perinnönjättäjä on määrännyt koko omaisuudestaan testamentilla, testamentinsaaja on kuolinpesän ainoa osakas ja saa ottaa itsenäisesti kuolinpesän asiat hoitoonsa. Näin ollen Valtiokonttori ei tarvitse heti kuoleman jälkeen ilmoitusta sellaisista ilman perillisiä kuolleiden kuolinpesistä, joissa löytyy yleistestamentti. Valtiokonttori saa nykyisinkin näistä kuolinpesistä tiedon vasta, kun testamentti annetaan tiedoksi Valtiokonttorille perunkirjoituksen jälkeen.

Sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin käyttöönotto tarkoittaa, että testamentti löytyy tulevaisuudessa nopeasti testamenttirekisteristä ja Digi- ja väestötietovirasto ilmoittaa testamentista testamenttiin nimetyille henkilöille heti testamentintekijän kuoleman jälkeen. Sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin käyttöönotolla on siis mahdollista välttää valtion puuttuminen niihin ilman perillisiä kuolleiden perintöasioihin, joissa löytyy testamenttirekisteriin rekisteröity testamentti.

Valtiokonttori toteaa, että sähköisen osakasrekisterin käyttöönoton jälkeen myös ne ilman perillisiä kuolleiden perintöasiat, joissa testamentti löytyy, tulevat heti perittävän kuoleman jälkeen Valtiokonttorin hoitoon. On mahdollista, että Valtiokonttori ehtii pitkäänkin hoitaa kuolinpesää ennen kuin testamentinsaaja ilmoittaa Valtiokonttorille testamentista ja osakasasemastaan. Lisääntyvät yhteydenotot, turhat kirjaukset Valtiokonttorin asianhallintajärjestelmiin sekä pesänhoitajien valtuuttaminen tarpeettomasti tulevat aiheuttamaan Valtiokonttorille merkittävää hallinnollista taakkaa sekä lisäkuluja erityisesti pesänhoitajalle maksettavien palkkioiden muodossa. Tästä syystä Valtiokonttori pitää välttämättömänä, että sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin käyttöönotto toteutetaan mahdollisimman nopealla aikataululla. Valtiokonttori pitää myös tarkoituksenmukaisena, että muistiossa ehdotetulla tavalla mahdollistetaan myös paperisten testamenttien rekisteröinti.

Korvausjohtaja Sanna Esterinen

Lakiasianpäällikkö Noora Allenius

2.2 Testamenttirekisterin toteuttamistapa ja sisältö

Lausuntonne:

-

2.3 Rekisteröinnin oikeusvaikutukset (ml. muuttaminen ja peruuttaminen)

Lausuntonne:

-

2.4 Edustajan käyttö rekisteröinneissä

Lausuntonne:

-

2.5 Testamenttirekisterin julkisuus, säilytysaika ja testamentista ilmoittaminen

Lausuntonne:

-

2.6 Muuta testamenttirekisteristä (esim. usean henkilön yhteinen testamentti)

Lausuntonne:

-

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lausuntonne:

-

3.2 Muut huomiot

Lausuntonne:

-

Huhtinen Inka
Valtiokonttori